

Hugh Jansman, ecooloog, Wageningen Environmental Research:

“De komst van de wolf is een mooie aanleiding om de nulstand weer eens ter discussie te stellen”

Ik ben sowieso niet voor die nulstand, wij pleiten voor een ‘maatschappelijk gedragen stand’. Die nulstand komt nog uit de Jachtwet van begin jaren negentig, en was toen ingegeven door landbouwschade, verkeersveiligheid, ziekteverspreiding en schade aan wilde flora en fauna. Maar volgens mij zijn die problemen inmiddels beter op een andere manier op te lossen dan met die nulstand. De komst van de wolf is een mooie aanleiding om die weer eens ter discussie te stellen. Wat wij bepleiten is om in grote natuurgebieden een ‘corridor of fear’ te creëren voor hoefdieren, rondom plekken waar schade kan optreden. Zoals een wolf ook zorgt dat wild op bepaalde plekken liever niet meer komt, zo kun je dat ook doen met jacht en recreatie. Als je jagers, mountainbikers en hondenlosloopgebieden concentreert op plekken waar de kans op schade het grootst is, rond wegen, campings, sportvelden, dan blijven wilde dieren daar weg. Zo beperk je de schade aanzienlijk terwijl de stand dan in de natuurgebieden wat hoger kan zijn. Dat betekent dus dat jagers niet meer verspreid over een gebied ondersteunend afschot kunnen uitvoeren, maar zich meer moeten concentreren op de randen, langs schadeplekken, of dat nou wegen zijn, landbouwenclaves of sportvelden. De wolf zal overigens niet zo’n grote invloed hebben op de grootte van de wildpopulatie, blijkt in bijvoorbeeld Oost-Duitsland. Er zijn niet minder hoefdieren, maar ze zijn wel schuwer. Bovendien haalt de wolf de oudere dieren ertussenuit, wat zorgt dat de populatieopbouw en de groepsdynamiek veel natuurlijk blijven dan je met jacht kunt realiseren.

“De wolf komt, schaf de nulstand maar af”

Met de komst van de wolf is het de vraag of het nodig blijft om voor herten en wilde zwijnen een nulstand aan te houden. Want wolven zullen als toppredatoren er voor zorgen dat het groot wild geen schade meer zal berokkenen aan de landbouwgewassen. Wij vragen enkele deskundigen of zij het daar mee eens zijn.

— Lotty Nijhuis (Journalist)

Ingrid van Huizen, LTO Nederland Natuur en Landschap

“Tot nu toe hebben tientallen schapen het lootje gelegd en is bij mijn weten nog niet één edelhert of wild zwijn aangevallen”

Nu we langzamerhand wennen aan het idee dat de solitaire wolf zich mogelijk definitief in Drenthe vestigt, wordt de vraag steeds relevanter wat we er eigenlijk van vinden dat de wolf zich gaat bemoeien met faunabeheer. De wolf als onbezoldigd wildbeheerder, dat lijkt de portee van deze stelling te zijn. Vanuit de optiek van de natuurbeschermer een prijs voor jarenlang verstandig beheren van zijn natuurgebied. Voor de willekeurige bewoner van het platteland is het even de schouders ophalen en wennen aan het idee dat er mogelijk af en toe een wolf wordt gesignaleerd. Voor de schapen- en zoogkoeienhouders, die grote delen van onze natuur beheren met hun kuddes, is het wel meer dan even wennen aan het idee. Zij houden hun hart vast. Zal de wolf alleen het wild zwijn waar we er in Limburg en op De Veluwe te veel van hebben verschalken? Gaat de wolf alleen jagen op edelherten? Dat blijft vooralsnog een vraag. Tot nu toe hebben tientallen schapen het lootje gelegd en is bij mijn weten nog niet één edelhert of wild zwijn aangevallen. De nulstand afschaffen? Neen, voorlopig niet en laten we in gesprek blijven over wie maatschappelijk de verantwoordelijkheid draagt, nu de wolf zich meldt in Nederland.

Wim Knol, teamleider Ecologie Jagersvereniging

“Ervaringen van jagers in gebieden waar al langer wolven voorkomen laten ook zien dat wolven geen grofwild decimeren”

“Er bestaat een hardnekkig misverstand dat predatoren in staat zijn hun prooidieren grotendeels te reguleren. Het omgekeerde is het geval. Of dat nu gaat over muizen en roofvogels, konijnen en vossen of wolven en grofwild. Ervaringen van jagers in gebieden waar al langer wolven voorkomen laten ook zien dat wolven geen grofwild decimeren. Wilde zwijnen al helemaal niet. Die staan laag op de menulijst van de wolf (16%). Dat is ook linke soep voor de wolf. Kijk maar naar loslopende honden in zwijnengebied. Grote kans dat ze worden opengereten als ze een zwijn aanvallen. Verder zorgen zwijnen voor veel meer nageslacht dan reewild of edelhert, dus verlies is snel hersteld. Kortom er is geen aanwijzing dat de stelling hout snijdt. Maar de voornaamste reden waarom er een nulstand is bij wilde zwijnen, is de economische schade aan gewassen en de kans op uitbraken van besmettelijke dierziekten. Die kunnen worden overgebracht op gehouden varkens. Een uitbraak van Afrikaanse varkenspest kan honderden miljoenen aan schade veroorzaken door wegvallende export. Hoe hoger de dichtheden aan zwijnen, hoe hoger het risico op uitbraken. Bij het opheffen van de nulstand is de kans ook groot dat kwetsbare natuurwaarden zwaar worden aangetast. Bijvoorbeeld blauwgraslanden, kleine restpopulaties reptielen of voedselarme vennen die letterlijk in eutrofe modderpoelen veranderen. Bejaging is in het Nederlandse landschap de enige manier om de aantallen wilde zwijnen op een acceptabel niveau te houden en niet de wolf.”

Michiel van der Weide, ecoloog Natuurmonumenten

“Vanuit natuurbeheer zijn we vooral nieuwsgierig naar mogelijke effecten van wolven op het graasgedrag van herten”

“De natuur haalt het beleid in, dat laat deze stelling vooral zien. De wolf is sinds dit jaar vrijwel permanent aanwezig in ons land. De nulstand wild zwijn is in het oosten en zuiden al jaren een papieren werkelijkheid. De zwijnen zijn volop aanwezig, beleid zou moeten uitgaan van bestaansrecht van het zwijn én het voorkomen en vergoeden van schade. De relevante vraag is of de wolf een bijdrage gaat leveren aan het in toom houden van zwijnen, herten en reeën. Onderzoek in grootschalige wildernisgebieden heeft op deze vraag nog geen ondubbelzinnig antwoord gegeven. Echter, voor Nederland met zijn multifunctionele landschappen, hoeven we ons geen illusies te hebben. De mens blijft de dominante factor in het faunabeheer. De komst van de wolf maakt niet dat jagers een andere vrijetijdsbesteding moeten gaan zoeken. Vanuit natuurbeheer zijn we vooral nieuwsgierig naar mogelijke effecten van wolven op het graasgedrag van herten. Gaan wolven ervoor zorgen dat er meer bosverjonging komt op plekken waar herten risico lopen een wolf te ontmoeten? Onderzoek uit Polen laat zien dat dit effect optreedt, maar geldt dit ook voor Nederland? We gaan het zien. Voor nu is het zaak ervoor te zorgen dat de wolf zich richt op natuurlijke prooidieren. Dat betekent voorkomen van predatie van schapen door de inzet van preventieve maatregelen. Daarbij verdienen schapenhouders een helpende hand in de vorm van goede voorlichting en gepaste vergoedingen.”